

సుభాషిణి విశాఖపట్టణంలో ఉంటుంది. వాళ్ళ తాతయ్య శృంగవరపుకోట దగ్గర ఉన్న ఒక చిన్న పల్లెటూరిలో ఉంటున్నాడు.

- ఆంధ్రప్రదేశ్ పటంలో ఈ ప్రాంతాలను గుర్తించండి.

సుభాషిణి ప్రతి వేసవి సెలవులలోను తాతయ్య వాళ్ళ ఊరికి వెళుతుంది. అక్కడ వాళ్ళ తాతయ్యకు మామిడితోట ఉంది. అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడల్లా చల్లటి గాలిలో తిరుగుతూ మామిడి పండ్లను తినేది. తాతయ్య వాళ్ళ ఊరికి వెళ్ళేదారిలో అందంగా, దట్టంగా ఉండే అనంతగిరి అడవులు ఆమెను బాగా ఆకర్షించేవి. తల్లిదండ్రులతో వెళ్ళేటప్పుడు ఆ ప్రదేశానికి రాగానే బండిని రోడ్డు పక్కన ఆపించి కొండలను, అడవులను చూసి ఆనందించేది. అక్కడ రకరకాల చెట్లు ఉన్నాయి. కొన్ని పెద్ద చెట్లు, కొన్ని చిన్న చెట్లు దగ్గర దగ్గరగా ఎత్తుగా, దట్టంగా పెరిగి ఉన్నాయి. కొన్ని తీగలు చెట్ల చివరల దాకా పెనవేసుకున్నట్టు పైకి ఎగబాకుతూ ఉన్నాయి.

పటం-1

తాతయ్య సుభాషిణిని తనతోపాటు అడవి మాదిరిగా కనబడే మామిడి తోటకి తీసుకువెళ్ళేవాడు.

ఆ తోటలో పెద్దపెద్ద మామిడి చెట్లు ఉండేవి. వాటి కింద ఎన్నో రకాల చిన్నచిన్న మొక్కలు పెరిగేవి. అయితే అడవిలో మాదిరిగా కాకుండా ఇక్కడ అన్నీ ఒకేరకమైన చెట్లు వరసల్లో ఉంటాయి.

అక్కడ ఉన్నన్ని రోజులూ ప్రతి రోజూ ఉదయం అల్పాహారం తిన్న తరువాత అమ్మమ్మ తినుబండారాలను ఒక డబ్బాలో పెట్టి, ఒక సీసా నిండా చల్లదీనీళ్ళు, ఫ్లాస్కు నిండా కాఫీ నింపి ఇచ్చేది. అవి తీసుకుని అమ్మమ్మతో కలిసి తనకు ఎంతో ఇష్టమైన మామిడితోటకు వెళ్ళేది. రోజంతా అక్కడే గడపాలనుకునేది. ఎందుకంటే అక్కడ మంచి ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణం ఉంటుంది. అక్కడ పక్షుల కిలకిలలు వింటూ, హడావిడిగా అటూ ఇటూ పరుగెత్తే ఉడతలను, ఏవో పనులు చేస్తూ ఉండే మనుషులను చూస్తూ గడిపేది. అమ్మమ్మ పెంచే మేకలు చిన్నచిన్న మొక్కలను తింటూ పరిగెత్తుతూంటే, కొన్ని కీటకాలు ఎగురుతూ కనిపించేవి. ఇలా ఎన్నో అందమైన దృశ్యాలు కనబడుతూ ఉండేవి (అమ్మమ్మ ప్రమాదకరంకాని కీటకనాశకాలు సరైన సమయంలో వాడుతూండేది. అందువల్ల తోటను పాడుచేసే కీటకాలు మాత్రమే చనిపోయేవి. మిగిలిన కీటకాలు హాయిగా తిరుగుతూండేవి). ఇది నిజంగా ఒక అద్భుతమైన ప్రదేశం.

పటం-2

సుభాషిణి 6వ తరగతిలో ఉన్నప్పుడు పరీక్షలలో ప్రశ్నపత్రంలో ఇచ్చిన “చెట్లు మనకు ఏం ఇస్తాయి?” అనే ప్రశ్న ఇంకా ఆమె మనసులో మెదులుతూనే ఉంది.

ఆమె ప్రశ్నకు సమాధానం రాసేటప్పుడు చెట్లు మనకు నీడనిస్తాయి, చల్లదనాన్ని ఇస్తాయి వంటి అంశాలు రాసింది. ఆమె రాసినవి సరైనవేనా?

తోటలోని చెట్ల నీడలో హాయిగా చల్లగా ఉంటుంది కదా!

- చెట్లు మనకు ఏం ఇస్తాయి? మీకు తెలిసిన విషయాల జాబితాను మీ నోటు పుస్తకంలో రాయండి.

తాతయ్య పెంచిన తోట ఎలా పెరిగింది?

తాతయ్యగారి తోటలో ఇన్ని మామిడి చెట్లు ఎలా పెరిగాయో! అని సుభాషిణి ఎప్పుడూ ఆశ్చర్య పోతుంటుంది.

“మీ ముత్తాత అడవి భూమిలో ఈ తోటను పెంచాడు. ఇండుకోసం అడవిలో కొంతభాగంలో చెట్లను నరికేసి నేలను చదును చేసి చిన్నచిన్న మామిడి మొక్కలను నాటాడు. అప్పుడు నాటిన మొక్కలే ఇప్పుడు నువ్వు చూస్తున్న చెట్లు” అని తాతయ్య చెప్పాడు.

“మరి అప్పుడు అక్కడ అడవి జంతువులు ఉండేవి కదా!” అని సుభాషిణి వెంటనే అడిగింది.

“నిజవే, ఉండేవి. వాటిని అడవినుంచి పంపేయడానికి మీ ముత్తాత, వాళ్ళ అన్నదమ్ములు, గ్రామస్థులు అందరూ కలిసి డప్పులను వాయిస్తూ రాత్రి పూట కాగడాలను వెలిగిస్తూ అడవి జంతువులను తరిమేసేవారు.” అని తాతయ్య చెప్పాడు.

“అప్పుడు ఆ జంతువులు ఎక్కడికి వెళ్ళాయి? అవి ఇప్పుడు బతికి ఉన్నాయా? అప్పుడు అక్కడ ఉన్న చెట్లు

ఏమైపోయాయి? తోటను కాని, పంటను కాని పెంచాల్సి వచ్చినప్పుడు మనం అడవులను నాశనం చేయాల్సిందేనా?” అంటూ ప్రశ్నల వర్షం కురిపించింది. వాటికి సమాధానాలు చెప్పడానికి తాతయ్య చాలా ఆలోచించాల్సి వచ్చింది.

అసలు మనకు అడవులు అవసరమా? అడవుల బదులు తోటను పెంచుకుంటే మనకు కావలసినన్ని పండ్లు తినవచ్చు. అడవి జంతువులు ఉండవు కాబట్టి మనం స్వేచ్ఛగా తిరగవచ్చు. దీన్ని మీరు అంగీకరిస్తారా?

అడవి అంటే ఏమిటి?

సుభాషిణి తన మనసులో కలిగిన అనేక సందేహాలకు సమాధానాలు తెలుసుకోవాలనుకుంది. తన స్నేహితులను, బంధువులను అడిగింది. వాళ్ళు రకరకాల సమాచారాలు పంపించారు. అవేమిటో చూద్దాం.

- పురాతన కాలంలో మన దేశంలో దండకారణ్యం, నైమిశారణ్యం, నల్లమల మొదలైన దట్టమైన పెద్దపెద్ద అడవులుండేవి. నాగరికత పెరుగుతున్న కొద్దీ, కాలం గడుస్తున్న కొద్దీ ఈ అడవులలో అధిక భాగం నశించిపోయింది.
- గడిచిన శతాబ్దకాలంలో అడవులను వేగంగా నరికేస్తూ వచ్చారు. పరిశ్రమల స్థాపనకు, పండ్లతోటల పెంపకానికి, కలవకోసం, పంటపొలాలకోసం, ఇతర అవసరాలకోసం అడవుల నరికివేత జరుగుతుంది.
- మన అవసరాలకు అడవులను నరికేయడంవల్ల సహజ ఆవాసాలకు తీవ్రమైన నష్టం జరుగుతుంది. అడవులలో జీవించే రకరకాల జంతుజాలం అదృశ్యమౌతుంది. ఇవి చనిపోవచ్చు లేదా ఆ ప్రదేశాన్ని వదిలి పారిపోవచ్చు.
- ప్రస్తుతం మన దేశ భౌగోళిక వైశాల్యంలో కేవలం

19.3% మాత్రమే అడవులు ఉన్నాయి (కొన్ని నివేదికల ప్రకారం దీని పరిమాణం ఇంకా తక్కువగా ఉంది).

- అడవులలో వృక్షాలు, గుల్మాలూ, పొదలు మొదలైన రకాల మొక్కలతో పాటు ఎన్నో రకాల జీవులు కూడా ఎక్కువ వైశాల్యంలో విస్తరించి ఉంటాయి. ఇవి అడవులలోని కార్బన్ డై ఆక్సైడ్ను, నీటిని, నేలలోని పోషకాలను ఉపయోగించుకుంటూ ఉంటాయి.
- అడవులు వాతావరణంలోని కార్బన్ డై ఆక్సైడ్ను, ప్రమాదకరమైన ఇతర వాయువులను, పదార్థాలను శోషించి వాతావరణాన్ని పరిశుభ్రంగా ఉంచుతాయి. అందుకే అడవులను “భూమాత ఊపిరితిత్తులు” అంటారు.
- అడవులు పునరుద్ధరించదగిన సహజ వనరులు. ఇవి పర్యావరణ సమతుల్యతను కాపాడడంలో ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తాయి.
- కలప, వంటచెరుకు, వెదురు, జిగురు, లక్క పండ్లు, గింజలు, కుంకుడు కాయలు, పశువుల మేత, తేనె మొదలైనవన్నీ అడవులలో విస్తారంగా లభిస్తాయి.
- అడవులలో అనేక రకాల మందు మొక్కలు, వ్యవసాయం ద్వారా పండించే ఉత్పత్తులు లభిస్తాయి.
- ఒకవేళ అడవిలో మొక్కలకు ఏవైనా వ్యాధులు సోకితే అడవి మొత్తం పాడవదు.
- అడవులు క్రూరమృగాలకు ఆవాసంగా ఉంటాయి.
- అడవులు నేల క్రమక్షయాన్ని అదుపుచేస్తాయి.
- వర్షాలు కురవడానికి సహకరిస్తాయి.
- పరిసరాలను చల్లగా, ఆహ్లాదకరంగా ఉంచుతాయి.

సుభాషిణి తన మిత్రులు, బంధువులు అడవులను గురించి తెలియజేసిన అనేక విషయాలను చదివి సందిగ్ధంలో పడిపోయింది. అడవులు పర్యావరణ సమతౌల్యాన్ని కాపాడతాయనీ, అవి భూమాతకు ఊపిరితిత్తులవంటివి అని చెప్పిన అంశాలను అర్థం చేసుకోలేకపోయింది. అయితే అడవులను గురించి కొన్ని అభిప్రాయాలను చెప్పగలిగింది. అవేమిటంటే...

అడవులలో రకరకాల చెట్లుంటాయి. అడవి అనేక జంతువులకు ఆవాసంగా ఉపయోగపడుతుంది. ఇది ప్రపంచాన్ని అందంగా అలంకరిస్తుంది. అడవి మంచి గాలితో ఉండే చల్లని ప్రదేశం. ఫ్యాక్టరీలు, భవనాలు నిర్మించడానికి వనాలు, పొలాలకోసం అడవులను నరికివేయగూడదు.

- పై పట్టికకు మీరైతే ఏమేమి జతపరుస్తారో రాయండి.
- అడవులను గురించి మీ అభిప్రాయమేమిటి?
- అడవులు భూమాతకు ఊపిరితిత్తులవంటివి అని మీరు ఎలా చెప్పగలరు?
- వనానికి (తోట) అడవికీ గల తేడాలు ఏమిటి?
- ఎక్కువ వైశాల్యంలో పెంచిన యూకలిప్టస్ (నీలగిరి) చెట్లను అడవి అనవచ్చా?
- మీరు చర్చించిన అంశాల ఆధారంగా మీ నోటుపుస్తకంలో అడవి చిత్రాన్ని గీయండి.
- అన్ని రకాల అడవులలోనూ ఒకేరకమైన మొక్కలు, జంతువులుంటాయా? ఊహించండి.

అడవులు - వైవిధ్యం :

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వివిధ ప్రాంతాలలో అడవులు విస్తరించి ఉన్నాయి. మన రాష్ట్రంలోని అడవులలో ప్రధానంగా ఏ ఏ రకాల వృక్షజాలం, జంతుజాలం ఉన్నాయో పరిశీలిద్దాం.

పట్టిక-1

అటవీ ప్రాంతం	జంతుజాలం	వృక్షజాలం
చిత్తూరు	ఏనుగులు, జింకలు, కోతులు, పాములు, ఉడతలు,	చింత, ఉసిరి, వేప
కర్నూలు	పులులు, ఎలుగుబంటులు, నక్కలు, తోడేళ్ళు, సాల్మాండర్లు, ఉడుములు	చింత, ఉసిరి, వేప, తంగేడు
విశాఖపట్టణం	పులులు, జింకలు, కొండముచ్చులు, పాములు, నక్కలు	చింత, ఉసిరి, వేప, తంగేడు, వెదురు.
ఆదిలాబాదు	ఏనుగులు, పులులు, కోతులు	చింత, ఉసిరి, వేప, తంగేడు, వెదురు, అడ్డాకు(తునికాకు), విప్ప.

మన రాష్ట్రంలోని అడవులలో టేకు, దేవదారు మొదలైన చెట్లు కూడా ఉంటాయి. ఇవి చాలా ఎత్తు పెరుగుతాయి. వేప, చింత, ఉసిరి, కుంకుడు, ఎర్రచందనం మొదలైన చెట్లు కొంత ఎత్తువరకే పెరుగుతాయి. గుగ్గిలం, తంగేడు, నల్లమద్ది, వెగిశ, వెదురు మొదలైన చెట్లు పొదలుపొదలుగా పెరుగుతాయి.

కృత్యం-1 : రకరకాల జంతువులను, మొక్కలను గురించి పరిశీలించడం

నలుగురైదుగురు విద్యార్థులు ఒక జట్టుగా ఏర్పడండి. మీ పాఠశాల గ్రంథాలయంలోని పుస్తకాలను

పటం-3
ఉష్ణమండలపు అడవులు

పరిశీలించి, మీ ఉపాధ్యాయులతో చర్చించి మన రాష్ట్రంలోని అడవులలో ఉండే మొక్కలు, జంతువుల సమాచారాన్ని సేకరించండి. పట్టిక-1లోని అంశాలకు మరికొన్ని అంశాలను జతచేయండి.

కృత్యం-2 : అడవులను పోల్చుదాం

కింది పటాలను పరిశీలించండి. అడవులలో ఏమేమి తేడాలు గమనించారో నోట్స్‌లో రాయండి.

1. ఉష్ణమండలపు అడవులు
2. శీతలమండలపు అడవులు

పటం-4
శీతలమండలపు అడవులు

- మీరు 6వ తరగతిలో ఆవాసం అనే పాఠాన్ని చదివారు కదా! ఆ పాఠం ఆధారంగా అడవి ఒక మంచి ఆవాసం అని ఎలా చెప్పగలరు?

- అడవి, మనుషులకు కూడా మంచి ఆవాసమేనా? మొక్కలు, జంతువులతోపాటు ప్రాచీన కాలంనుంచి అడవులు మనుషులకు కూడా వాసాలుగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. మన రాష్ట్రంలోని అనేక అటవి ప్రాంతాలలో ఈనాటికి మనుషులు నివసిస్తూనే ఉన్నారు. అడవులలో నీరు దొరికే ప్రదేశాలలో వీరు నివసిస్తుంటారు. వీరిని గురించి మరింత సమాచారాన్ని కింది పేరాలో చదవండి.

అడవులలో నివసించే ప్రజలు ఎలాంటి పరిస్థితులలోను అడవికి నష్టం కలిగించే పని చేయరు. చెంచులు వంటచెరుకు మొదలైన అవసరాల కోసం ఎండిపోయిన కలపను మాత్రమే ఉపయోగిస్తారు. పచ్చని చెట్లకు హాని చేయరు. వీళ్ళు ఆహారకోసం ఉపయోగపడే కుందేళ్ళు, ఉదుములు మొదలైన చిన్నచిన్న జంతువులను వేటాడతారు. ఆహారకోసం దుంపలను సేకరించేటప్పుడు కొంత భాగాన్ని మళ్ళీ మొక్కలుగా ఎదిగేందుకు వీలుగా నేలలోనే ఉంచుతారు. చిన్నచిన్న రోజువారీ అవసరాలను తీర్చుకుంటారు. అడవులలో ఆనందంగా జీవిస్తారు.

ఈ మధ్య కాలంలో వీళ్ళను బలవంతంగా ఇతర వృత్తులలోకి నెట్టడం జరుగుతూండడంవల్ల అడవికి దూరమవుతున్నారు. అడవులలోని పులులు మొదలైన క్రూరజంతువులను కాపాడే సమూహాలలో చెంచులు ప్రధానమైన వ్యక్తులుగా పనిచేస్తున్నారు. అడవులలో నివసించే ప్రజలను అడవులనుంచి దూరంచేస్తే వృక్షజాతులను, మందుమొక్కలను, క్రూరజంతువులను గురించి వీళ్ళకున్న అద్భుతమైన జ్ఞానాన్ని లేకుండా చేసినట్లే అవుతుంది.

- అడవులలో నివసించే వాళ్ళు ఎదుర్కొనే సమస్యలు ఏవి?

- అడవులలో నివసించే వాళ్ళను అక్కడినుంచి పంపేస్తే వాళ్ళు ఏ ఏ సమస్యలు ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుంది?

కృత్యం-3 : గిరిజనులను గురించి వ్యక్తిగత చరిత్రను (Case study) రూపొందిద్దాం.

అడవులలో నివసించే గిరిజనుల జీవన విధానానికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని సేకరించండి. “చెంచు”ల గురించి దిగువ ఇచ్చిన సమాచారాన్ని ఉపయోగించుకోండి.

చెంచులు అడవులను శ్రద్ధగా కాపాడతారు.

ప్రకాశం, కర్నూలు జిల్లా సరిహద్దుల్లో నల్లమల అడవులలో పాపినేనిపల్లి దగ్గర నాయుడుచెరువు తండ అనే ఒక చిన్న గిరిజన గ్రామం ఉంది. ఈ ఊరు దట్టమైన అడవులకూ, ఎత్తైన కొండలకూ మధ్యలో ఉంది. ఇక్కడ అడవులలో రకరకాల జంతువులు నివసిస్తూంటాయి. ఇక్కడ నివసించే గిరిజనులను “చెంచులు” అంటారు (రాష్ట్రంలోని ఇతర ప్రాంతాలలో

కూడా చెంచులు నివసిస్తున్నారు). వీళ్ళు ప్రతి రోజూ కొండలూ, గుట్టలూ దాటుకుంటూ ఆహారాన్ని సేకరిస్తూ దాదాపు 30 కి.మీ. పైగా నడుస్తూ ఉంటారు. తమ గ్రామానికి చుట్టూ 15కి.మీ. పరిధిలో

అడవులలో ఉండే వృక్ష జంతుజాలాల గురించి వీళ్ళకు పూర్తి అవగాహన ఉంటుంది. వీళ్ళు అడవులనుంచి తేనె, చింతపండు, కుంకుడుకాయలు, వెదురు మొదలైనవి సేకరించి వారాంతపు సంతలో అమ్ముతారు. తమకు కావల్సిన బట్టలు, వస్తువులు కొనుక్కుంటారు. అడవులలో దొరికే మందుమొక్కల గురించి వీళ్ళకు బాగా తెలుసు.

అడవుల నరికివేత ప్రమాద ఘంటికలను మోగిస్తోంది:

కింది వార్తను చదవండి.

పటం-5

జట్లలో చర్చించండి. కారణాలు రాయండి. సాధారణంగా అటవీపరిసరాలలో ఉండే ప్రజలు డబ్బు సంపాదించడంకోసం చెట్లను నరికేసి కలపను అమ్ముతూ అడవులను నాశనం చేస్తూంటారు. విచక్షణారహితంగా అడవులను నరికేయడంవల్ల అటవీవైశాల్యం తగ్గిపోతోంది. పరిశ్రమలను, రహదారులను, భవనాలను నిర్మించడానికి అడవులను నరికేస్తున్నారు. కొన్ని బహుళజాతి సంస్థలు విద్యుత్ కేంద్రాలను నిర్మించడంకోసం, ఖనిజ సంపదకోసం ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అడవులను ధ్వంసం చేస్తున్నాయి. ఒక్కొక్కసారి అడవులలో పుట్టే మంటలు (దావానలం) వల్ల అడవులు నాశనమైపోతూంటాయి.

- అడవుల నరికివేత అడవులలో నివసించే జంతుజాలంమీద ఎలాంటి ప్రభావాన్ని చూపిస్తుంది?
- అడవులు నశించిపోవడానికి దోహదపడే ఇతర కారణాలేమిటో ఆలోచించండి. రాయండి.
- అడవుల సమీప గ్రామాలలోకి క్రూరజంతువులు వస్తూంటాయి. ఎందుకు?
- అడవులన్నింటినీ నరికేస్తే ఏమౌతుంది?
- అడవులకు బదులుగా మనకు పొలాలు, వనాలు

ఉంటే సరిపోతుందా? ఎందుకు?

- మీ ప్రాంతంలోని సామాజిక అడవులలో రకరకాల చెట్లను పెంచుతారా? ఎందుకు?

కృత్యం-4 :

మీ గ్రామ పరిసరాలలో ఉండే రకరకాల చెట్లను పరిశీలించండి. వాటి పేర్లు రాయండి. వీటిలో ఏవి అడవులలో ఉంటాయో తెలుసుకోండి.

అటవీసంరక్షణ - ఒక అనుభవం :

అనంతగిరి అటవీప్రాంతంలో శృంగవరపు కోట దగ్గర కొండమల్లిపూడి అనేది ఒక చిన్న గ్రామం. ఇక్కడ నివసించే గిరిజనులను “కోయలు” అంటారు. వీళ్ళు వనసంరక్షణ సమితిని ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. అనుమతిలేకుండా అడవిలోని చెట్లను నరికేసి పంటలు పండించుకోడం వంటి చర్యలు జరగకుండా అడవిని కాపాడడానికి వీళ్ళు కృషి చేస్తున్నారు. అటవీశాఖ అధికారులతో కలిసి అడవులను కాపాడుతున్నారు. వెదురు, కరక్కాయ, ఎర్రచందనం, నల్లమద్ది, చింత, ఉసిరి మొదలైన చెట్లను పెంచుతూ అడవుల పచ్చదనాన్ని పరిరక్షిస్తున్నారు. మొక్కలు పెంచే పరిసరాలలో ఏటవాలు ప్రాంతాల్లో కాంటూర్ కందకాలను నిర్మించి వర్షపునీటిని నిలవచేసి నేలలో తేమను కాపాడుతున్నారు. ఎవరూ చెట్లకు హానిచేయకుండా ఉండేలా చూడడంవల్ల తరగిపోయిన అడవి తిరిగి మళ్ళీ ఏపుగా ఎదుగుతోంది.

పటం-6

ముందడుగు వేద్దాం :

అడవుల సంరక్షణకోసం చేసే ప్రతి చిన్న పనీ అడవులను కాపాడడంలో ఎంతగానో తోడ్పడుతుంది. మన పరిసరాలలో చెట్లను పెరగనివ్వడం కూడా ఒక రకంగా పర్యావరణంలో పచ్చదనాన్ని కాపాడడమే అవుతుంది. పచ్చని అడవులు మన మనుగడను సుఖమయం చేస్తాయి.

మీకు తెలుసా?

క్రీ.శ. 1730 నం॥లో అమృతాదేవి నాయకత్వంలో దాదాపు 350 మంది వైష్ణవులు వాళ్ళకు ఎంతో పవిత్రమైన ఖజూరి వృక్షాలను నరికేస్తున్నప్పుడు వాటిని కాపాడుకోడానికి వాటిని కౌగిలించుకొని వారి జీవితాలను త్యాగంచేశారు. ఈ సంఘటన చరిత్రలో చిపోక్కి ఉద్యమానికి ప్రేరణగా నిలిచింది. తరవాతి కాలంలో సుందర్‌లాల్ బహుగుణ వంటి ఉద్యమకారులు చిపోక్కి ఉద్యమాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకువెళ్తున్నారు.

ఈ కింది కథ చదవండి. మీ అభిప్రాయాన్ని నోటుపుస్తకంలో రాయండి.

చెట్లను కాపాడండి :

ఒక గ్రామంలో ఒక పాఠశాల ఉండేది. ఆ పాఠశాలకు ప్రహారీగోడ లేదు. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు ప్రహారీగోడను నిర్మించడానికి పై అధికారులను సంప్రదించాడు. వాళ్ళు గోడ కట్టడానికి కొలతలు తీసుకోడానికి వచ్చారు. పాఠశాల ఆవరణలో ఒక పెద్ద మామిడిచెట్టు ఉంది. ఈ చెట్టు సరిగ్గా గోడ కట్టడానికి నిర్ణయించిన హద్దులోకి వచ్చింది. పాఠశాల పక్కనే నివసిస్తున్న వ్యక్తి ఈ చెట్టు నాది, అని గొడవ చేశాడు. పాఠశాలలో చదువుకునే పిల్లలంతా ఎప్పుడూ ఆ చెట్టుకింద చేరి ఆడుకుంటూ, చదువుకుంటూ ఉంటారు. చాలా సంవత్సరాలుగా పిల్లలంతా చెట్టు నీడలోనే మధ్యాహ్న భోజనం చేస్తున్నారు.

మామిడి చెట్టును అతడు ఎవరికో అమ్మినట్లు పిల్లలకు తెలిసింది. కొనుక్కున్నవాళ్ళు ఆ చెట్టును కొట్టేస్తారనే సంగతి తెలిసి యజమాని దగ్గరకు వెళ్ళి చెట్టును అమ్మవద్దని బతిమాలారు. కాని అతడు ఒప్పుకోలేదు.

7వ తరగతి చదువుతున్న నీలిమ చెట్టును గురించి చాలా దిగులుపడింది. ఏదో ఒకటి చేసి చెట్టును కాపాడాలని రాత్రంతా ఆలోచించింది. చివరికి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చింది. మరునటిరోజు తన ఉపాయాన్ని స్నేహితులందరికీ చెప్పింది. అందరూ కలిసి కొంత డబ్బు పోగు చేశారు. ఊరిలో ఇంటింటికి వెళ్ళి ఇంకొంత డబ్బు సేకరించారు. యజమాని ఇంటికి వెళ్ళి దబ్బిచ్చి చెట్టును కొట్టవద్దని బతిమాలారు.

పిల్లలకు చెట్టుమీద ఉన్న ప్రేమను చూసి ఆయన చెట్టును కొట్టించనని మాట ఇచ్చాడు.

(ఇది బాల సాహిత్యంలో బహుమతి పొందిన కథ. దీన్ని రాసినది ఆర్. రమ్య, 7వ తరగతి, జెడ్.పి. హెచ్. స్కూల్, నవలాకుతోటలు.)

మన రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ అధికారులతో పాటు అనేక స్వయంసహాయక సంఘాలు అడవుల సంరక్షణలో

కృషి చేస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని బంజరు భూములలో ప్రజల సహకారంతో సామాజిక వనాలను అభివృద్ధి చేస్తోంది. వీటిని 'కార్తిక వనాలు' అంటారు.

కీలక పదాలు :

వనం, అడవుల పెంపకం, కలప, వంట చెరకు, నేల క్రమక్షయం, నీటికట్టలు (గట్లు), అడవులు నరికేయడం, గిరిజనులు, సామాజిక అడవులు.

మనం ఏం నేర్చుకున్నాం? :

- అడవులనుంచి మనకు రకరకాల పదార్థాలు లభిస్తాయి.
- మొక్కలకు, జంతువులకు అడవి ఒక మంచి ఆవాసం.
- మట్టి కొట్టుకుపోకుండా అడవులు కాపాడుతాయి.
- అడవులలో నివసించే ప్రజలు అటవీ ఉత్పత్తులపైన ఆధారపడతారు.
- సామాజిక అడవుల ద్వారా అడవులు తరిగిపోవడాన్ని నిరోధించవచ్చు.
- అడవులు భూమాతకు ఊపిరితిత్తులవంటివి.
- అడవులను నరికేయడం వలన వృక్ష, జంతుజాలాలకు మాత్రమే కాదు, మన మనుగడకు కూడా ప్రమాదం కలుగుతుంది.

అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరచుకుందాం :

1. అడవి మనకు ఒక మంచి ఆవాసం అని ఎలా చెప్పగలవు?
2. మన రాష్ట్రంలో ఏ జిల్లాలో గరిష్ట అటవీ ప్రాంతం ఉంది? అట్లాస్ లో పరిశీలించి రాయండి.
3. మనం అడవులమీద ఎలా ఆధారపడతాం?
4. అడవులు భూమాతకు ఊపిరితిత్తులవంటివి అని ఎలా చెప్పగలవు?

5. మనం ప్రతిరోజు ఉపయోగించే అటవీ ఉత్పత్తుల పట్టిక రాయండి.
6. అడవులను నరికేయడాన్ని ఎలా నివారించవచ్చు?
7. ఈ కిందివాటిలో అటవీ ఉత్పత్తి కానిది ఏది?
 - ఎ) కుంకుడు కాయ
 - బి) అగ్గిపుల్ల
 - సి) ఫ్లైవుడ్
 - డి) కిరోసిన్
8. మీ గ్రామంలో నీవు సామాజిక అడవిని పెంచాలనుకుంటుంటే ఏ ఏ చెట్లను పెంచుతావు? ఎందుకు?
9. అటవీ ఉత్పత్తుల చిత్రాలను సేకరించి స్క్రాప్ బుక్ తయారుచేయండి.
10. అడవులలో నివసించే గిరిజనుల జీవన విధానాన్ని గురించి రాయండి.
11. చెట్లసంరక్షణను గురించి ఏదైనా పాట, కథ, పద్యం సేకరించండి.
12. జంతుప్రదర్శనశాలలో కూడా జంతువులుంటాయి కదా! వీటికీ, అడవి జంతువులకూ తేడాలు రాయండి.
13. 'అడవి ఒక మంచి ఆవాసం' అని సుచరిత చెప్పింది. మీరు ఆమెను ఎలా సమర్థిస్తారు?
14. మనం అడవులమీద ఎందుకు ఆధారపడాలి?
15. కొన్ని అడవుల చిత్రాలను సేకరించండి. మన రాష్ట్రంలోని అడవుల గురించి మీ మిత్రులతో మాట్లాడి అడవులను కాపాడడానికి ఏం చేయాలో రాయండి.
16. మన రాష్ట్రంలో గల అడవుల గురించి ఒక నివేదిక రాయండి.
17. మీ పుట్టిన రోజు సందర్భంగా లేదా మీ ఇంట్లో జరిగే ముఖ్యమైన కార్యక్రమంనాడు ఒక మొక్కను నాటండి.